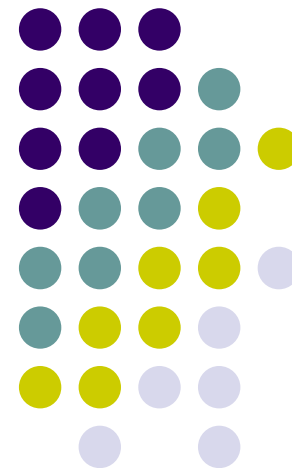

Διατηρώντας Ψηφιακά Τεκμήρια

Κατερίνα Τζάλη
Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Τμήμα Πληροφορικής
Βιβλιοθήκη

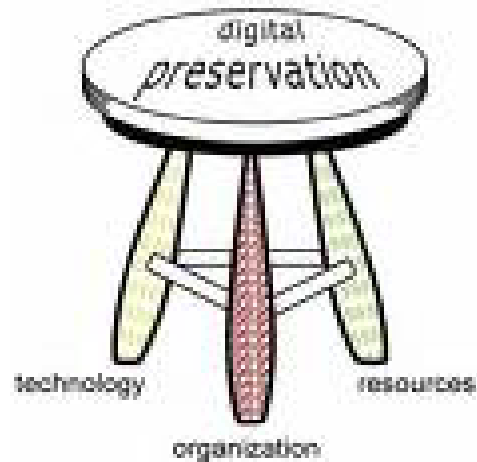
Περιεχόμενα

- Εισαγωγή
- Στόχοι της Ψηφιακής Διατήρησης
- Προκλήσεις της Ψηφιακής Διατήρησης
- Μετανάστευση VS Εξομοίωσης
- Συμπεράσματα

Εισαγωγή στην Ψηφιακή Διατήρηση

- Διατήρηση (preservation) $\neq$ Συντήρηση (conservation)

- Διατήρηση $>$ Συντήρηση

Ορισμός για την Ψηφιακή Διατήρηση

“... The planning, resource allocation, and application of preservation methods and technologies necessary to ensure that digital information of continuous value remains accessible and usable”

NOT

the creation of digital surrogates of rare or fragile materials as part of preservation strategy

Στόχοι της Ψηφιακής Διατήρησης

- Ακεραιότητα αντιγράφων (& παραγώγων) μέσω:
  - Περιεχομένου
  - Σταθερότητας
  - Αναφοράς
  - Προέλευσης
  - Πλαισίου

Στόχοι της Ψηφιακής Διατήρησης

- Ποιότητα αντιγράφων (& παραγώγων) μέσω:
  - Ποιότητα εικόνας & αίσθησης (look & feel)
  - Δυνατότητα χρησιμοποίησης
  - Δυνατότητα Διατήρησης

Προκλήσεις της Ψηφιακής Διατήρησης

- Τεχνολογική απαξίωση συστημάτων
- Αστάθεια αποθηκευτικών μέσων
- Ποικιλία & έλλειψη προτυποποίησης formats
  - Κοινοποίηση (disclosure)
  - Υιοθέτηση (adoption)
  - Διαφάνεια (transparency)
  - Τεκμηρίωση (self-documentation)
  - Εξωτερικές εξαρτήσεις (external dependencies)
  - Αντίκτυπος πατεντών (impacts of patents)

Προκλήσεις της Ψηφιακής Διατήρησης

- Οικονομικά ζητήματα
  - κόστος, όφελος, χρηματοδότηση =>
    - δημιουργία, επιλογή, διαχείριση υλικού =>
    - τεχνικά, νομικά, διοικητικά ζητήματα =>
  - συνεργασία φορέων =>
    - κοινοί τρόποι χρηματοδότησης =>
    - ελαχιστοποίηση πλεονασμού =>
      - οικονομίες κλίμακας

Προκλήσεις της Ψηφιακής Διατήρησης

- Νομικά ζητήματα (Πνευματική Ιδιοκτησία & Copyright)
  - Υποχρεωτική σύμφωνα με το νόμο κατάθεση (legal deposit)
π.χ.
    - Finland
    - New Zealand
    - Sweden
  - Εθελοντική κατάθεση – Χορήγηση αδειών
    - Netherlands
    - Australia
    - USA
    - GB

Μεταδεδομένα & Ψηφιακή Διατήρηση

- Περιγραφικές
  - Τεχνικές
  - Δομικές
  - Διοικητικές πληροφορίες
- κύκλος ζωής
αντικειμένου

=>βιωσιμότητα, ακεραιότητα, αυθεντικότητα
αντικειμένου σε βάθος χρόνου

Μεταδεδομένα & Ψηφιακή Διατήρηση

- Σύνταξη κοινού προτύπου =>
  - Γλώσσα σύνταξης μεταδεδομένων
  - Τρόπος σύνδεσης μεταδεδομένων με τα αντικείμενα
  - Περιγραφή βασικής μονάδας αρχείου
  - Διαλειτουργικότητα προτύπων & πρωτοβουλιών

Μεταδεδομένα & Ψηφιακή Διατήρηση

OAIS model (ISO 14721:2003)

- Πληροφορίες περιεχομένου (content information)
- Πληροφορίες αναφοράς (reference information)
- Πληροφορίες προέλευσης (provenance information)
- Πληροφορίες πλαισίου (context information)
- Πληροφορίες εγκυρότητας (fixity information)

Μεταδεδομένα & Ψηφιακή Διατήρηση

OAIS model (εφαρμογές)

- NLA
- NEDLIB project
- PREMIS

Μετανάστευση vs εξομοίωσης

- εστιάζει στο ψηφιακό αντικείμενο
- περιοδική μεταφορά αντικειμένων σε νέα formats ή software
- προστατεύει το αντικείμενο από τεχνολογικές εξελίξεις
- διαθέσιμα εργαλεία
- εξαρτάται από το πλήθος των αντικειμένων
- οικονομικότερη για μεγαλύτερες συλλογές ή αρχεία
- κατάλληλη για βραχυπρόθεσμη διατήρηση

- εστιάζει στο περιβάλλον του αντικειμένου
- στοχεύει σε ένα λογισμικό εξομοίωσης
- προστατεύει το τεχνικό πλαίσιο ενός αντικειμένου
- ανάπτυξη νέων εργαλείων
- εξαρτάται από την ανάγκη νέας πλατφόρμας υλικού
- δαπανηρή διαδικασία έρευνας & τεχνολογίας
- κατάλληλη για μακροπρόθεσμη διατήρηση

Συμπεράσματα

- Ψηφιακή Διατήρηση = Κοινωνική Ανάγκη
- Ανάγκη = ασφαλές περιβάλλον διαχείρισης πληροφοριών μέσω επαρκών τεχνολογιών, υπηρεσιών & δικαιωμάτων
- Εθνικός προγραμματισμός
- Εκμετάλλευση & υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων

Συμπεράσματα

- Συνεργασία για κοινές διεκδικήσεις, αναθεωρήσεις, καθιερώσεις
- Διαχειριστικός & εκπαιδευτικός συντονισμός
- Ψηφιακή Διατήρηση = Διατήρηση των παρόντων αρχείων σε βάθος χρόνου

Διατηρώντας Ψηφιακά Τεκμήρια

Κατερίνα Τζάλη

15^ο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

